

Az agrárgazdálkodás változásának hatása madarakra: európai és hazai körkép

Báldi András

Báldi, A. 2008. The effects of changes in agriculture on birds: a review for Europe and Hungary. - *Ornis Hung.* 15-16: 75-75.

Agricultural intensification is probably the most important threat to European biodiversity. Populations of many species declined significantly in the last few decades. Agri-environmental schemes provide a solution, where the loss of income due to extensive farming is compensated by the state. There are, however, very few monitoring studies or tests of the effects of schemes, and these had contradictory conclusions. The Hungarian Agri-Environmental Program (HAEP) was started in 2002, but there is almost no research background for the management intensity-biodiversity relationship. The very few studies on the effects of grazing intensity on grassland bird communities suggest that grazing has significant effect. Therefore, it may be possible to use the grassland management scheme for the benefit of nature. It is desirable to widen the resources under the HAEP, but it is essential to initiate researches for the schemes to help in the best application of schemes.

Az európai mezőgazdaság intenzifikációja az elmúlt 50 évben drasztikusan felgyorsult. Mindez, elsősorban Nyugat- és Észak-Európában, a mezőgazdasági területekhez kötődő madárfajok állományainak megtizedelését okozta. Megoldást a központilag támogatott természetbarát gazdálkodás bevezetése jelentette, ahol a kevésbé intenzív gazdálkodás miatt kieső bevételt megtéríti az állam. Bár vannak példák, ahol a madárállomány növekedett a kevésbé intenzív agrárgazdálkodás nyomán, számos példa van az ellenkezőjére, azaz amikor a támogatás meglététől függetlenül alakult a madárállomány. Magyarországon 2002-ben vezették be a Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Programot (NAKP). De vannak-e vizsgálatok az extenzív kezelés természetvédelmi hasznáról? Nagyon kevés, az is elsősorban gyepekre. Ezek azt a reményt keltik, hogy ellentétben számos "intenzívebb" nyugat-európai országgal, nálunk még jó eséllyel jelentős pozitív hatást lehet elérni az extenzív gazdálkodás támogatásával és elterjesztésével. Nagyon időszerű lenne a legfontosabb megalapozó vizsgálatokat mihamarabb elindítani, és a NAKP többi célprogramjainak hatásait is nyomonkövetni. Ez a NAKP keretének töredékéből megvalósítható lenne, és biztosítaná a további milliárdok leghatékonyabb természetvédelmi felhasználását.

Báldi A., MTA-MTM Állatökológiai Kutatócsoport, Magyar Természettudományi Múzeum, 1083 Budapest, Ludovika tér 2., e-mail: baldi@nhmus.hu

